

POŚLANIEC

MESSENGER
POLSKO-KATOLICKIEGO KOŚCIOŁA

Published weekly by Rev. Joseph Zielonko. — 74 13th Ave.

"Entered as second—class matter August 20th 1924 at the post office at Newark, New Jersey, under the Act of March 3, 1879."

Subscription per annum \$2.00. — Single copy 3 cents

Przedpłata rocznie \$2.00. — Pojedynczy nr. 3 centy

Vol. II. Newark, N. J. Sunday — Niedziela December 14-th 1924 No. 50.

ZBUDŹ PANIE

Zbudź Panie ducha ojców wiary,
Z wysoka stróżów, którzy dzierżąc
straż.

Tak w nocy jak też w dzieńne skwary
Stawali wrogom śmiało twarzą w
twarz!

Dajby ich głos po krańcu ziemi biegł,
By cały świat u stóp Twych kornie
leżał.

Niech ogień twój rozpromienieje
I rychło już obiegnie wszystkich Kraj.
O Panie, żniwo już bieleje,

Włec prosim, sługi wierne w pracy
daj.

Ułituj się, ulituj, Panie żniw
Sług garstka Twych, a wielki obszar
niw,

Pracowników rzesze mnogie,
Wzbudź Panie, w zbroje słowa Twego
moc,

Z pomocą spleśzy, złam siły wrogie,
Zło ukróć, rozpędź grzechu noc!
Niech ziemi krąg już cały rychło
brzmi,

Imienia Twego chwała ku Twej czci.
Z niebios zeszlį dzień zbawienia!

Twój duch, jak w słowie swem przy-
rzekłeś sam

Niech lud wyzwoli Twój z więzienia.
Ach, okaż światło przed wieczorem
nam!

Rozedrzyj niebo, Twych dokonaj
praw,

Z pomocą zstąp i nas, swe działki
zbaw.

Ach, zbuduj sobie z niej świątynię,
Swojego ducha w nią, o Panie technij!
Niech tylko z Twej nauki słynie;
W młodzieży serca zaś swój obraz
wryj.

Pasterzy wiernych racz ludowi dać,
Wciąż chętnych modły zaś przed tron
Twój ślać.

JAK AMBROŻY ZOSTAŁ BISKUPEM

Ambroży urodził się około 340 roku, w Trewirze, gdzie ojciec jego także Amroży, zajmował stanowisko prefekta Galji. Po śmierci ojca, matka z rodzeństwem przybyła do Rzymu. Tu Ambroży otrzymał wykształcenie na prawnika, czyli adwokata. Popierany przez Anicjusza prefekta Galji, otrzymał od cesarza Walentynjana I urząd pretora Emilji i Ligurji w 370 r., z siedzibą w Medjolanie.

Na nowem stanowisku dał się poznać z roztropności i łagodności. Gdy w roku 374 umarł w Medjolanie biskup, Auksencjusz I, Ambroży, jako urzędnik państwowy, czuwający nad zachowaniem porządku i publicznego bezpieczeństwa, podczas wyborów nowego biskupa, został niespodzianie okrzyknięty jednogłośnie biskupem. Po wyborze na ten urząd oddał się stu-

dom religijnym aby mógł odpowiedzieć. Reperuje, odnawia i przerabia maszynę do pisania po cenach umiarkowanych.

ANTONI ANDRASIAK
50 Beacon Street

WL. HUSAKOWSKI
Skład wędlin i wyrab świeżego mięsa
239 Court St.

ALFONS DYCHDALEWICZ
Skład wędlin i wyrab świeżego mięsa
33 West St. róg Mercer.

Z powyższego widzimy, że nie jacyś papieże naznaczali biskupów ale sami wierni z pośród siebie wybierali biskupów, nawet wcale nieduchownych jak na przykład Ambrożego, Adwokata i urzędnika państwowego w Medjolanie. Ambrożo jest dziś czczony jako święty, doktor i ojciec pierwotnego Kościoła przez Kościół Rzymsko-katolicki.

Widzimy też jeszcze coś, co nas powinno zastanowić to to, że nie było jeszcze wtedy literatury Kościelnej w języku łacińskim i nie było też jeszcze mszy takiej, jaka jest dziś w użyciu—tworzył się obrządek Medjolański czyli od Ambrożego, Ambrożyjański w Medjolanie, a wzorowy na obrządku Syryjskim. Te dwa wyżej przytoczone dokumenty uczą nas wszystkich tej prawdy, że pierwotny chrystjanizm był zapoczątkowany nie w Rzymie i przez rzymian, lecz w Grecji, Palestynie, Syrii, oraz między Słowianami. Obrządki pierwotne były w Syrii Grecji. W Rzymie tęplono chrystjanizm najbrutalniejszymi środkami, dla tego też nieinteresowano się religją Chrześcijańską, nie pisano nic i nie tworzone nic. Od trzeciego wieku w Afryce prokonsularnej poczęto pisać w łacińskim języku rozprawy na temat religji chrześcijańskiej. W ósmym wieku stworzono łaciński Obrządek z różnych już istniejących obrzędów. Zniszczono wolność gmin chrześcijańskich a narzucono dzięki barbarzyńskie zwyczaje. Dla tego też wszyscy

Tel. Market 3485

F. RUSINIAK

Polska Gospoda, oraz hala na wszelkie zabawy.
62 JONES STREET.

Telefon Market 6149

ADOLF KLEIN

Wybór mebli, pleców i nakryć na podługę za gotówkę i na łatwe spłaty dla każdego. Mówimy po polsku.

126 Springfield Avenue

HENRYK ŚLAWEK

Polski Zakład Artystyczny
Fotograficzny

142 Ferry St.

przy Monroe St.

Buduje domy, garaże, reperuje i przerabia po umiarkowanych cenach wszystkie budynki. Szanownym rodakom cześć i pozdrowienie.

IGNACY KRYŃSKI

62 Jones St.,

Newark, N. J.

LEON GÓRSKI

Biurowo Realnościowe, Gospoda
i Restauracja

Pokoje do wynajęcia dla panów.
49 SO. ORANGE AVENUE

ko co miało charakter Boży, Chrystusowy przestało istnieć. Dziś dzikusy i barbarzyńcy tryumfuje, a prawda Boża przykryta bezprawiem i brudem dzikich barbarzyńców rzymskich.

Kościół Polsko-Katolicki w Ameryce i Polsce wzorując się na życiu wszystkich chrześcijan przywraca starożytnie zwyczaje z 374 roku w Medjolanie. Tak jak chrześcijanie w Medjolanie, wybrali biskupem Ambrożego, adwokata i urzędnika państwowego, swoim biskupem. Tak polski chrześcijański lud w Ameryce wybrał siebie biskupów Zielonkę, Mazurę, Słocińskiego i Poltyńskiego, a w Polsce biskupów Marjawickich i ks. Andrzeja Huszno w Dąbrowie Górniczej.

Ci, przez lud polski wybrani biskupi mają tę samą moc, ważność, świętość, posłannictwo i następstwo, jakie miał św. Ambroży, biskup Medjolański, bo są wybrani tak samo jak został św. Ambroży. Jak św. Ambroży tworzył obrządek Medjolański, czyli Ambrożjański dla kościoła, któremu przewodniczył, tak Polsko-Katolicki biskupi w Polsce i Ameryce dla swojego ludu polskiego, tworzą obrządek Polsko-Katolicki. Tylko ten obrządek i tylko ci biskupi zasługują na uznanie, bo pracują dla chwały Boga i korzyści narodu polskiego. Wierzmy mocno w pomoc Bożą, wierzmy też w to że lud polski w Polsce i Ameryce polsko katolicki kościół uzna za swój kościół.

Te uwagi, oraz te historyczne wydarzenia, przyjmij ludu polski do rozumu i serca. Staraj się też według tych wzorów iść. Pomagaj swemu polsko-katolickiemu kościołowi potężnieć, żyć i rozwijać się będzie. Bo dziś Twoje zbawienie tylko w polsko katolickim kościele.

O RÓŻNYCH RELIGJACH

Wraz z Mojżeszem występuje nagle zakon, objawienie woli Boga. Wszy-

Tel. Market 4102

GOSPODA POD ŻŁOTYM UŁEM

Tel. Waverly 3795.

M. Gwilkowski i F. Stankiewicz
32 BELMONT AVENUE

KORNEL KACZOROWSKI

Nowo Otwarta Polska Gospoda
33 WEST STREET. róg Mercer St.

Tel. Market 7921

P. KUDŁA

POLSKA KWIACIARNIA

WIENCE I KWIATY

na wszelkie okazje. Ceny przystępne.
124 S. Orange Ave. i 78 Belmont Ave.

C. TYJEWSKI

Polska Grosernia i Buczornia

470 FERRY STREET.

Pomagam w wydostaniu papierów obywatelskich; Uczę Konstytucji St. Zj. bezpłatnie

A. COHEN

Sędzia pokoju i notariusz

266 Springfield Ave. dawniej
231 Court Street

Telefon Bigelow 5117

Wielkie taniości w budynkach. Dobry okazja dla Polaków. 2 domy pojeżdżące lota 25 x 90 w Irvington, N. J. za \$5,300, wpłaty \$2,300.

3 rodzinny dom, 17 pokoi, nowoczesne urządzenie; 3 garaże, lota 29-42x107 za \$19,500, wpłata \$4,300.

5 fam. dom, 22 pokoje \$15,500. Wpłata \$4,500.

Wiele innych domów i interesów na bardzo dogodnych warunkach do sprzedania.

ST. KONIOR

Real Estate & Broker

584 Grove St., Irvington, N. J.

Porzeziński - Bonleoki i cała Gromada
POLSKA GOSPODA I RESTAURACJA

13 Charlton St.

stko co poprzedziło ten moment — ob-
jawilo się przejawami tej woli i było
odpowiednio skonstruowane. Widocz-
nem to jest zwłaszcza w Kronikach
napisanych już na początku ery gre-
ckiej. Jak księga kapłańska podobnie
Kroniki dają nam historję idealną — i
w sposób nauczający wyrażają wysił-
ki i nadzieję, obawy i oczekiwania ży-
cia religijnego żydów.

Po upadku Jeruzalem — Izrael prze-
stał istnieć jako naród. Dążeniem E-
zechiela było z grobu narodu wydobyć
„gminę” Jehowy. Tem się różnił prze-
mówienia Ezechiela od innych; jest
to przede wszystkim prorok-kapłan.
Naród umarł, ale osoby żyją; stwore-
nie — wskreszenie raczej — gminy
miało być dziełem osób, choć właści-
wie nigdy nieokreślono dokładnie sto-
sunku osobistości do gminy. Dopiero
późniejsza Hokhma rzecz tę wyjaśni-
ła.

Nadto dwie jeszcze rzeczy określa
Ezechiel, przygotowując przyszły roz-
wój religji i teologii: eschatologję i or-
ganizację gminy.

I tu Ezechiel korzysta z Jezejasza,
ale sam mnóstwo nowych obrazów
tworzy. Maluje potężną wizję przys-
łości, niedbając o dziś — i tak otwie-
ra drogę do Apokaliptyki. Jehowa ży-
cie tchnie w rozrzucone kości, spro-
wadzi do Chanaanu nie tylko roz-
pierzchłych synów Judy ale też Izrae-
la, szczęście i wspaniałość zleje na
swój lud, berło oddawszy w ręce pas-
terza, króla z nasienia Dawida. Jedy-
ny powód tego wszystkiego — to świę-
tość Jehowy. „Jahwe — powiada
Psalm — przyniesie — żydom — zba-
wienie przez miłość swego imienia”.
Stąd osobliwa idea najazdu w nieokre-
ślonym czasie na Izrael ludów Goga
i Magoga; imiona te, z nieznanego źró-
dła pochodzące — nie oznaczają po-
szczególnych osób ani plemion, ale ja-
kieś potęgi materialne, wrogi Jeho-

POŚLANIEC

Tygodnik poświęcony sprawom religij-
nym, społecznym i naukowym.

Urzędowy organ Polsko-Katolickie
go Kościoła.

Pół urzędowy organ Kościoła Naro-
dowego powszechnego.

Zarząd główny: 7321 Prairie Ave.,
Detroit, Mich.

Fonografy, Rolki, Polskie Rekordy
Samogrające Fortepiany „Pianola”
po zniżonych cenach i na bardzo
dogodnych warunkach

A. J. CUNNINGHAM, Inc.
3 Belmont Ave., przy Springfield
Ave.

Nowo otwarta

POLSKA GROSERNA I DELIKATE-
SY

Zawsze świeże artykuły spożywcze
Upraszam Szanowną Polonję o zaku-
py w moim sklepie

ST. KEMPSKI

280 W. Kinney Street

BACKER'S TOGGERY SHOP

Najmodniejsze Ubrania męskie, ka-
pelusze i wszelka galanterja.

184 Ferry St., Newark, N. J.

Polecam Szanownym rodakom na
święta: Chleb, świeże i smaczne cia-
sta oraz torty „cake's” z mojej piekar-
ni.

M. PIOTROWSKI

161 Wilson Ave.

Newark, N. J.

“THE MORRISON STUDIO”

Zakład artystyczno Fotograficzny
Różne ramy do fotografii, w peł-
nym wyborze.

177 Ferry St., Newark, N. J.

Telefon Mitchell 0299

KAROL MARONSKI

Polska Restauracja.

Śniadania, obiady, kolacje, przekąski i
chłodne napoje w każdej porze dnia.

Ceny umiarkowane

32 Jackson St., Newark, N. J.

S. LESZCZUK

Polsko-Ruska Restauracja

Smaczne śniadania, obiady i kolacje
9 Charlton Street

STEFAN KOWALSKI

STAIRS MAKER

23 Beacon St.

ADOLF BAUDERMANN

Wyrab świeżego mięsa i wyrób wszel-
kich wędlin

65 West Street, róg Court St.

A. KOŚCIUKOW

Budowniczy i Kontraktor.

Buduje i przerabia domy, garaże
14 Highland Terrace, Irvington, N. J.

S. KOZUBAL

SKŁAD WĘDLIN I WYRAB MIĘSA
102 SO. ORANGE AVENUE.

Tel. Mulberry 3517.

BRIDAL FLORIST

Po kwiaty, wieniec, bukiety na świę-
ta udajcie się do nas.

Ceny nasze nie są wygórowane, a
usługa grzeczna.

66 Springfield Ave. naprzeciw West

Side Trust Co.

B. PRUCHNICKA

Polska Restauracja

Śniadania, Obiady, Kolacje, różne prze-
kąski w każdej porze dnia.

131 Fleming Ave.

Phone Waverly 3768

Jeżeli chcesz uprzyjemnić swój dom,
to odwiedź nasz skład fonografów. Vic-
trolli; posiadamy rolki i rekordy w ró-
żnych językach.

Ceny przystępne, usługa grzeczna

L. & R. KORN

162 Prince St., Newark, N. J.

Telefon Market 9109

Zwraca się uwagę polskiej publiczności, że

DR. B. B. MATZ

POLSKI DENTYSTA

przeprowadził się z 41 Broome St. pod No. 3 Belmont Ave., róg
Springfield Ave., i Court Street.

Robota mostkowa naszą specjalnością

Godziny przyjęć: od 9-tej rano do 9-tej wieczór.

3 Belmont Avenue,

Newark, N. J.

wie i Izraelowi. Gog i Magog rzuci się na Jeruzalem z potężną armją i Jahwe złamie go w jednej chwili — a w ten sposób wykaże swą potęgę i stwierdzi, że jest Jedynym Bogiem.

W późniejszej epoce, rośnie poczucie katastrofy ostatecznej, w której po strasliwym uderzeniu mocarstw pogańskich na Izraela, ten ich unicestwi i chwałę ostateczną pozyska. Idea ta w końcu przerodziła się w oczekiwanie Mesjasza w najszerszym znaczeniu tego słowa.

Ta eschatologia łączy się u Ezechieła z wysiłkiem, aby dać Izraelowi ustawę, zarówno zewnętrzną jak wewnętrzną, odpowiadającą świętości Jehowy. To też katastrofa ostateczna nie dojdzie do skutku, o ile Izrael nie osiągnie stanu świętości.

Otrzymaliśmy z Polski, od ks. Andrzeja Huszno, w Dąbrowie Górniczej 100 książeczek „Polsko-Katolicki, Kościół Narodowy”.

Kto chce się zapoznać z prawdziwym stanem Wolnego Kościoła w Polsce, powinien sobie kupić tę cenną książeczkę w redakcji „Polańca”.

Cena tej książeczki wraz z przesyłką 30 centów.

MISJE DAWNIEJ A TERAZ.

W 1909 roku po św. misji w Baltimore, Md. obrabowany został kościółek św. Wojciecha i do dziś sprawcy zbrodni nie wykryli...

W 1910 r. pewien pobożny Polak, idąc na św. misję wstąpił do niezależnego, Polsko-rzymsko Katolickiego kościoła, w Baltimore, Md. i... na ofiarę światobliwym misjonarzom ukradł dzwon z wielkiego ołtarza, lecz niebo raka zaraz złapano i osadzono za kratkami więziennymi — jedynie wstawieniu się proboszcza parafji ks. J. Zielenko, może zawdzięczać ów pobo

Tel. Mulberry 4524

DR. A. ALTOUNIAN

Specjalista w chorobach żeńskich. Leczy choroby sakalne. Gwarantuje 20-letnie doświadczenie i tysiące wyzdolonych pacjentów. Godziny przyjęcia od 9—11 rano 2—4 po południu 7—9 wieczór.

42 Breinthal Place blisko Court House
Newark, N. J.

Tel. Bergen 3493.

DR. LEON BANACH

2834 Hudson Boulevard Jersey City

Zawsze świeże lekarstwa, perfumy, mydła i przybory toaletowe w polskiej Apteczce

KUSZELEWICZ i GŁUCHOWSKI
550 Market Street

M. VASA

Krajowy Aptekarz
254 Court St., dawniej 84 Prince St.

Tel. Market 5043

H. HANDELMAN

Jedyny gwarantowany w mieście skład
wszystkich Futer.

Reperacja, przerabianie naszyjników
i kołnierzy

63 So. Orange Ave., Newark, N. J.

Phone Market 4540

FRANK L. ADAM

Asskuruje domy, okna wystawowe, Automobile, piece parowe oraz wszelkie inne interesa.

772 Broad Street, Newark, N. J.
United States Savings Bank Bldg.

ANDRZEJ VALENT

Polsko-Słoweńska Restauracja.
Zawsze świeże i smaczne śniadania, obiady, kolacje i różne przekąski w każdej porze dnia.

196 Court Street.

znić, że nie jest w więzieniu, a tylko dwa lata pod dozorem policyjnym.

W Ware, Mass. misjonarz Grochow ski — ten sam który w Baltimore, Md uwiódł zakonnicę w Czeskiej parafji św. Wacława, ks. Bojnowskiemu w New Britain, Conn. wykradł młodą przystojną i piękną kochanicę, a ponieważ w tych błogich czynach jest dostatecznie doświadczony, duchowna władza ajryska w dowód zasługi mianowała go misjonarzem — podczas misji w styczniu 1912 r., zdjawszy z siebie krzyż wskazawszy nań ludowi począł mówić: „To ja nie mówię i nie będę mówił, tylko Chrystus przemawia moimi ustami do was. Wy szczury, wy psy parszywe, wy świnię złodzieje, ty cholero, ty piorunie, wy chamy, niedowiarki, nie macie sierocińca, ani siostrów, ani sierót, a my mamy tyle sierocińców, tyle sierót. Ks. proboszcz nie ma ładnej plebanji czy was nie wstyd, że wasz duszpasterz musi się tak poniewlerać ze swoją gospołą. Chcecie żeby wam sprawozdanie dawał, kapłanowi nie wierzyć, on może lepiej porachować, bo się na to uczył. Dobry katolik to kawę pije bez cukru a więcej da na ofiarę, bo czem więcej dajesz, tem prędzej zmiekkniesz Panu Jezusowi serce.”

W Philadelphii w 1912 roku po św. misji w parafji św. Wawrzyńca Józef Reszkowski, 17-letni wyrostek pożył nożem swojego starszego brata na śmierć, zaś matkę uciął palec. W 2 tygodnie później po takiej samej misji w parafji św. Jana Kantego na Bridesburgu — Józef Olszewski który stale prawie przebywał na misyjnych naukach, bo tuż przy kościele mieszkał, — zastrzelił swoją teściową. Strzelał też do swojej żony trzykrotnie, tylko że ją strzały minęły. Po tym uroczystym akcie ułotnił się w nieznane strony; widocznie i sam też ma chęć pozostać misjonarzem...

N. BERTL'S

Skład djamentów i wszelkiej biżuterji.

46 SPRINGFIELD AVENUE

G. ZBOROWSKA

Groszarnia z buczarnią i Owocarnia.

250 FERRY STREET

Tel. Mulberry 3199—0396

I. SIEGEL

FARBY, POKOSTY, OLEJE,
TAPETY.

8 CHARLTON STREET,
przy Springfield Ave., Newark.

ST. KLASŁO

Cukierki, cygara, papierosy. Chłodne napoje i "Ice Cream"
92 Ferguson St.

Telefon Market 7239

JÓZEF ROTH

Polsko-Słowiański Pierwszorządny
MĘSKI KRAWIEC
Czyszczenie, prasowanie i reperacja
naszą specjalnością.
132 WEST STREET
między Montgomery i W. Kinney

ST. PALUBIAK

Polsko-Ukraińska Restauracja
oraz Hala na wszelkie okazje.
150 COURT STREET.

MARJAN NOWAKOWSKI

Polska Gospoda
35 Bracme ST.

„Say It With Flowers”, Washington Florist

577 Broad St. at Central Ave., Newark, N. J.

Spesial for Xmas: large stock of Immortals, Red fringe, boxwood and Holly wreaths, loose red roping, red roses, red berries etc. Blooming and foliage plants, azaleas, Poinsettas, cyclamets, ferns and an unusually large stock of cut flowers. We send flowers by telegram to all cities.

Telephone: Market 9430.

Telefon Market 3541

C. HAPANOWICZ Real Estate Broker i Notarjusz

Biuro Realnościowe i ogólna asekuracja

Sprzedż Kart Okrętowych na wszystkie linie, wysyłka pieniędzy do wszystkich części świata

Kupuje i sprzedaje domy, loty, farmy i wszelkie interesa.

254 Court Street, dawniej 245 Court Street

MARCUS BUCHNER

Wielki wybór wszelkich futer, kołnierzy i narękawków dla pań

Grzeczna usługa — Ceny przystępne

96 Springfield Avenue,

12 So. Orange Avenue

Bardzo tanie loty na spłatę w najzdrowszej okolicy stanu New Jersey przy Lakewood i Lakehurst

Jersey City Real Estate Exchange

S. F. Fairbanks, Auctioneer

897 Bergen Avenue,

Jersey City, N. J.

Piszcie-po informację, a nasz przedstawiciel was odwiedzi.

Polecam wszystkim na Święta specjalne cukierki po umiarkowanych cenach. Sodowa woda i najlepszy Ice Cream.

„Amelung Delicious Ice Cream Soda & Sundaes”

98 Springfield Avenue i 12 So. Orange Avenue